

A KARI AUTONÓM KÖZTÁRSASÁG
ALKOTMÁNYA

A Kari Autonóm Köztársaság

ALKOTMÁNYA

I. sarkalatos törvény: az átalakulási törvény

A törvény célja

1.§ E törvény célja, hogy bemutassa azt a fejlődést, hogyan lesz a naív gólyából olyan joghallgató, aki - egyesek szerint - "kocsmázik, délig alszik és buta", valamint, hogy ez (ugyanez?) a joghallgató hogyan válik szinte tényállásszerű jogásszá, aki - ismét csak egyesek szerint - "lop, csal és hazudik".

Ez a törvény egy kodifikációs folyamat eredménye, éppen ezért önmagában a fejlődésnek csak egy szeletkékjét képes szabályozni, és ugyanezért szükségképpen a valóság torz tükre.

Általános rész

2.§ Teljesen világos, hogy ahhoz, hogy a magyar diplomás értelmiség komoly hittel felléphessen a szakszerűség védelmében az kell, hogy előbb a saját körein belül gyakoroljon kemény és szelektív értékelést, mert ezt sem régebben, sem most nem tette meg.

(Bibó István)

3.§ Úgy tűnik, hogy a jogászi hivatás mai tartalma, jelentősége, sőt létjogosultsága körül nálunk Magyarországon valami zavar, bizonytalanság, tisztázatlanság tapasztalható.

(Világhy Miklós)

4.§ A jogászi munka lényegesen nagyobb politikai követelményeket támaszt, mint talán bármely más értelmiségi pályára. ...nem jogosulatlan tehát, ha a jogászságtól többet várnak, mint az értelmiség többi részétől.

(Világhy Miklós)

5.§ ...meg kell szüntetni, hogy a jogász pusztán csak a társadalom technikusa legyen, hogy csak ilyen szerepet játsszon a társadalomban. A jogásznak a társadalom aktív részévé, tevékeny résztvevőjévé kell válnia, hogy egy újfajta jogászideált valósítsa meg.

(Szabó Imre)

Különös Rész

I. Cím

Az oktatók

6.§ (1) A gondolkodásban önállóságot csak az olyan tanár tanítása adhat, aki maga önállóan gondolkodik, s éppen ez az önállóság az, ami a legszükségesebb a tudósoknak, mint a gyakorlat emberének.

(2) Hallottam már hírért olyan ún. tudósoknak, kik a törvénytörvények hosszú sorát vagy a történelmi események évszámait előlről hátra, sőt, még hátulról előre is hibátlanul el tudták mondani. Az ily csodálatos embereknek azonban rendesen vajmi kevés hasznukat vehetjük, hiszen még annyit sem érnek, mint az a könyvecske, melyet be-tanultak, mert ennek írott és sokszor ellenőrzött adatai az emlékezetbe följegyzetteknél mégis nagyobb bizonyosságot nyújtanak. Az ilyen áltudósokról csakugyan elmondhatjuk, hogy hasonlítanak a tormába esett féreg-

hez, mely nem tud mit csinálni, mihelyst az ismert területről eltévedt. Hozzátehetem, hogy a tudósnak nem a sokat tudót, hanem a tudomány kutatóját nevezem.

(3) ...a jó tanár bármilyen szabályzatok mellett is sikert arathat. ...az egyetem tudományos tanításának színvonalát egyedül tanárainak egyénisége állapítja meg. Tudományos az iskola, tudományos a tanítás ott, de csak is ott, ahol tudósok tanítanak.

(Eötvös Lóránd)

7.§ (1) Az egyetemi tanárnak minden aljas vádtól menten kell állani a társadalom ítélőszéke előtt, a fiatalságnak benne a szorgalmas és önzetlen munkás példányképét kell látnia, akit nemcsak tudásáért, hanem jelleméért is tisztelhessen. Igenis az egyetemnek nemcsak tanítani, hanem nevelni is kell.

(2) Várható-e ily körülmények között, hogy a tanuló önkaratából kövesse az olyan tanár intését, kinek tudományát nem becsüli, és kit mint embert, rút önzéssel gyanúsít?

(Eötvös Lóránd)

8.§ Szomorú dolog az, amikor a tanár a tanulóért többet nem tehet, mint hogy indexét a félév elején és végén aláírja, s azután a vizsgálaton kihallgatja anélkül, hogy tanulmányainak menetére tényleg befolyást gyakorolt volna.

(Eötvös Lóránd)

II. Cím

A hallgatók

9.§ Az egyetem alapítói azok a tudni vágyó tanulók, akik egyes híres mesterek köré gyülekezvén, tanulói testületeket alakítottak.

(Eötvös Lóránd)

10.§ (1) ...meggyőződésem, hogy a tanulónak a tudomány művelői iránti tisztelete és szeretete az első és legerősebb biztosítéka annak, hogy a tanulási szabadságát valóban tanulásra használja.

(2) A siker el nem maradhat, ha a tanuló elég vagyonos arra, hogy tanulmányainak tartama alatt anyagi gondoktól menten, egész idejét a tanulásra fordíthatja.

(Eötvös Lóránd)

11.§ Számos esetben tapasztaltam, hogy végzős hallgatók nem tudják, kitől hallgattak egyes tárgyakat, kinél vizsgáltak. Ma a professzorok boldogok, ha a hallgatók egyáltalában köszönnek nekik.

(Gyarmathy István)

Értelmező rendelkezés

12.§ (1) Vannak helyzetek, melyekben fáradságunk jutalma nem a siker, hanem csak azon meggyőződés, hogy követelményünket teljesítettük, habár a siker reménye nélkül is.

(Eötvös Lóránd)

(2) Lehetetlen állapot, s egyebek között a jogi fakultások oktatóin is múlik, hogy a jogi karok helyenként

inkább hasonlítanak diplomagyárákhoz, mint a tudomány egy ágát oktató felsőfokú intézményekhez.

MAGUNKAT ÉS AZ ORSZÁGOT CSAPJUK BE, HA EZEN SÜRGŐSEN NEM SEGÍTÜNK.

(Világhy Miklós)

Indokolás

Mikor belevágtam egy tanulmány elkészítésébe a karról, a kari életről, láttam magam előtt mindazokat a veszélyeket, leselkedő csapdákat, amiket egyáltalán nem akartam elkerülni. Sőt! Lehetőleg mindegyikbe külön-külön bele akartam lépni, különösképpen azért, mert szemem előtt tartottam, hogy incidit in Scyllam, qui vult evitare Charybdim. Egyiket a barlangjában szándékoztam megölni, másikat örvényébe akartam fojtani. Mindezen nemes célok vezéreltek, és adták volna meg a szükséges tartást, hogy felülemelkedve helyzetemen, lehetőség szerint objektív képet tárjak az olvasó elé, akit szintén megkértem volna arra, hogy lépjen túl önmagán, vagy pontosabban, nézzen szembe önmagával.

A célok tehát megvoltak, de a cikk mégsem akart megszületni. Többek között azért sem, mert - tetszik, nem tetszik - én is szőröstül-bőröstül a karhoz tartozom. (Az inget mintha rám öntötték volna.) A terv tehát módosult, de nem tettem le róla. Leszállítottam a felállított mércét, és arra gondoltam, hogy éppen saját helyzetemből, körülményeimből kiindulva kell az általános igazsághoz eljutnom. Persze nemcsak meaculpázni akartam, hanem ujjal mutogatni is.

Szóval körülbelül itt tartottam, amikor kezembe került Dr. Csapody Tamás: A joghallgatók pályaképe című tanulmánya, és szomorkásan örülve kellett tapasztalnom, hogy benne az én gondolataimnál sokkal több van tudományos alapos-

sággal kifejtve, és ráadásul ez az amúgy is sziklaszilárd (részletesen adatolt) építmény, olyan támpillérekkel van megtámasztva, mint Eötvös Lóránd, Világhy Miklós stb. gondolatai. Hát hogyan is tudnék én versenyezni egy Szabó Imre gondolataival?

Feladatomban ezek után pusztán arra redukálódott, hogy összegyűjtsem a gondolatokat. Ezt a munkámat viszont abban a tudatban végeztem, hogy akikre tartozik, talán jobban megfontolják a tanulságokat, ha azokat neves tudósok ajánlják figyelmükbe.

Befejezésül köszönetet szeretnék mondani mindazoknak, akik állandóan a nyakamra jártak, hogy mikor születik meg már végre a törvényszöveg, amit most végre-valahára a fejükre olvashatok. Így köszönet illet néhány társadalmi szervezetet, úgymint Deák Ferenc Társaság és Jogalap Szerkesztősége, valamint néhány állampolgári kezdeményezést, név szerint Csala Lacit, Gál Gyurit és Papp Zolit.

Következő sarkalatos törvény: az etikai kódex.

Repülőjegyet veszek!

Bagossy Attila